

Taxislužba a taxametry k 1.1.2015 – „zákaz nulítek v provozu“

informace pro uživatele měřicích sestav taxametrů vozidel taxislužby

Některé typy starších taxametrů umožňovaly jev, pro který se vžil název „nulítka“. Spočíval v tom, že řidič vozidla taxislužby realizoval přepravu se zapnutým taxametrem, ale na konci přepravy (v rozporu s ustanovením § 21 odst. 3 zákona č. 111/1994 Sb.) nepřepnul taxametr do polohy „Jízdné“ (kasa), nýbrž přijal platbu bez vydání dokladu a následně (taxametr stále v poloze „Obsazeno“) uměle vyrobil technickým zařízením mimo taxametr (vypínačem) pokles zdrojového napětí na dobu delší než 20 s. Po obnovení napájení se taxametr automaticky přepnul do polohy „Volný“, avšak aniž by do příslušných pamětí byla uložena stanovená data o nedokončené přepravě před výpadkem. Data tak nebyla zaznamenána pro fiskální účely - důsledkem bylo nezdaněné podnikání.

Pro zamezení této nezákonné manipulace bylo s výrobcí taxametrů nejčastěji používaných typů, které toto chování umožňují, sjednáno přeprogramování taxametrů, u nichž je to možné. Bylo vydáno opatření obecné povahy č. 0111-OOP-C025-11, které stanovilo, že počínaje 2.2.2014 ČMI neověří taxametr, který by takové chování umožňoval. Znamenalo to, že taxametry ověřené ještě v lednu 2014 (před 2.2.2014) by mohly být používány do 31.12.2016 (doba platnosti ověření činí dva roky a počítá se od 1. ledna roku následujícího po roce, v němž bylo poslední ověření provedeno). Dalším nezbytným účelem opatření obecné povahy (na výše uvedený problém navazujícím) bylo dosáhnout toho, aby bylo možno jednoduchým způsobem na taxamtru vyvolat identifikátor verze programu (SW) a tzv. kontrolní součet, jako indikační znaky programového stavu elektronického taxamtru splňujícího aktuální požadavky. Je třeba zdůraznit, že tento požadavek není „vykonstruován“ na národní úrovni ČR, ale vyplývá jako jeden z principů z aktuální evropské právní úpravy pokrývající požadavky na vybrané druhy měřidel včetně taxametrů – nově od roku 2006 schvalované typy taxametrů jej již povinně splňují od prvo počátku.

ČMI ověřil ročně až cca 3 tisíce měřicích sestav taxametrů s průměrem 200 ks měsíčně a se zákonitým nárůstem na konci kalendářního roku, který je vyvolán požadavky na ověření od žadatelů, kterým platnost ověření vyprší k 31. 12. příslušného roku. V lednu 2014, tj. v posledním měsíci před nabytím účinnosti zmíněného ustanovení, bylo na základě požadavku dopravců provedeno 1 530 ověření měřicích sestav taxametrů podle zmíněného opatření obecné povahy; pro srovnání s tím bylo za leden 2013 ověřeno pouze 264 měřicích sestav. Na základě těchto údajů lze považovat za prokázané, že důvodem pro extrémní nárůst požadavků na ověření byl cíl prodloužit možnost ovlivňování ukládání dat o taxislužbě pro fiskální účely s cílem daňových úniků u cca 1 200 měřicích sestav taxametrů do 31. 12. 2016. ČMI nemohl zamítnout ověření takových měřicích sestav, neboť v daném měsíci pro to neexistoval právní důvod s ohledem na účinnost příslušného článku (3.6.5.2) opatření.

Pro zamezení daňových úniků se proto ukázalo nezbytné přijmout další opatření, které by mělo za důsledek zákaz používání „taxametrů s nulítkem“ v provozu (tedy nikoli jen jejich ověřování). Tento zákaz je hlavním důvodem vydání nové verze opatření, a to č. 0111-OOP-C025-14. Účinnost zákazu použít „taxametr s nulítkem“ a požadavku na poskytování standardní možnosti vyvolat identifikace verze SW a kontrolní součet je k 1. lednu 2015.

Z výše popsaného stavu

vyplývá pro provozovatele vozidel taxislužby následující:

1) vozidla vybavená taxametry

**Torola MPT-3 CL/EU a MPT-4 a VTS-elektro TJM-03
s upgradovaným softwarem**

pokud byl SW taxametrů (v průběhu roku 2013 či 2014) nahrazen novou verzí SW, **ověření taxametrů** (pokud nevypršela doba platnosti) **a možnost jejich použití tímto nejsou dotčeny** (uživatel „nemusí nic dělat“);

o relevantní verzi SW se lze přesvědčit:

- vyvoláním informace o verzi SW a kontrolním součtu, nebo
- zkouškou – po určité době (a případně i jízdě) se zapnutým taxametrem v poloze „Obsazeno“ nepřepnout do polohy „Jízdné“ (kasa), vypnout napájení taxamtru

(odpojit od napájení), počkat déle než 20 s (nejlépe několik minut) a znovu zdroj připojit; pokud se taxametr sice přepne do polohy „Volný“, ale současně je automaticky vytištěn doklad o „jízdném“ z přepravy před výpadkem napájení a data o přepravě před tímto výpadkem se zaznamenala do paměti taxametru, jedná se o korektní provedení SW;

2) vozidla vybavená taxametry

**Torola MPT-3 CL/EU a MPT-4 a VTS-elektro TJM-03
s neupgradovaným softwarem**

pokud nebyl SW taxametrů nahrazen novou verzí SW, ověření taxametrů (jestliže neuplynula doba platnosti ověření) sice formálně nezaniklo, ale taxametr nelze počínaje 1. lednem 2015 při provozování taxislužby používat; **je třeba jej nechat do 31.12.2014 přeprogramovat** a ve lhůtě 30 dní od ukončení servisního zásahu nechat ověřit v ČMI; tedy nejzazší termín pro ověření je 30.1.2015 (v období mezi ukončením servisního zásahu a ověřením jej po přeprogramování lze 30 dnů používat, protože splňuje aktuální požadavky);

o verzi SW se lze přesvědčit obdobným postupem jako v bodě 1); v případě zkoušky dojde k tomu, že se nevytiskne doklad o „jízdném“ z přepravy před výpadkem napájení a data o poslední přepravě před výpadkem napájení se do paměti taxametru nezaznamenají;

3) vozidla vybavená staršími typy taxametrů, než výše uvedenými

**Torola MPT-2, MPT-2M, MPT-2F, MPT-3CL, HALE MCT 04 CZF,
Mikroelektronika ET-3C**

v případě těchto **starších typů** elektronických taxametrů, které **vykazují nulování a/nebo nesplňují požadavky na identifikaci SW a vygenerování tzv. kontrolního součtu a jejich výrobce již nepřipravil možnost přeprogramování** nelze taxametr **počínaje 1.1.2015** pro provozování taxislužby používat, i kdyby doba platnosti jeho posledního ověření ještě nevypršela; **taxametr je třeba nahradit jiným**, který nulování neumožňuje a údaj o verzi SW a kontrolní součet generuje (**nový nebo přeprogramovaný** – viz bod 1);

4) vozidla vybavená novějšími typy taxametrů, než výše uvedenými

v současnosti taxametry **HALE typ MCT-06, SPT-02, Italtax typ F3 plus, Semitron typ P6L, P6S, Torola typ MPT-4.5 a VTS typ TJM-04**

tyto **taxametry splňují požadavky na nemožnost nulování i na indikaci verze SW a kontrolního součtu**, a proto nejen jejich ověření (pokud neuplynula doba jeho platnosti) je nedotčeno, ale taxametry **jsou i po 1.1.2015 použitelné** pro provozování taxislužby; tedy **uživatel „nemusí nic dělat“**.

Poznámka: Bohužel tímto opatřením ze strany státních orgánů vynuceným možná minoritní skupinou provozovatelů taxislužby jsou dotčeni i ti provozovatelé, kteří se daňových úniků nedopouštěli či dokonce ani o výše popsané zneužitelnosti chování (svých) taxametru nevěděli.